

The Festival of Older People

The festival of older people

Op 17,18 en 19 Oktober 2017 organiseren we in de theaters van ZIMIHC in Utrecht het Festival of Older People.

Het concept is: Ouderen bestaan niet. En de richting is dat we reflecteren op de vraag hoe de maatschappij ingericht zou worden als dat verschil niet bestaat.

We komen met een programma dat bestaat uit:

- Een congres waarin de ervaring mag spreken.
- Podiumkunsten die de bijzonderheid en kracht van ouderen laat zien.
- Een Filmfestival met films en documentaires, over en met ouderen van 1920 tot heden.
- Beeldende kunsten, met werk van, voor, met, over en door ouderen.

We laten kunst, wetenschap en filosofie samenvloeien in oneindige werveling om een duurzame verandering te helpen die al op gang is.

Achtergronden

We staan voor een wereldwijde demografische verandering die nog nooit eerder is voorgekomen. Langzaam maar zeker wordt een belangwekkend deel van de wereldbevolking ouder dan 55. De groei van de wereldbevolking komt grotendeels op rekening van het ouder worden van de wereldbevolking. Er wordt verwacht dat dit oploopt tot meer dan 35% van de wereldbevolking. Daarmee verandert alles. In beeldcultuur, geluidscultuur, in zingeving, in economie, in zorg, in samenlevingsvormen, in het straatbeeld, in noem maar op.

En naar we hopen komt er een opstand van ouderen, die het niet langer nemen om sociaal buiten de orde gesloten te worden en verbannen achter de geraniums

de kleinkinderen en een zekere dood af te wachten. We groeien naar een maatschappij waarin ouderen actief blijven participeren in de maatschappij.

Uit ons internationaal onderzoek naar de betekenis van oud zijn komt naar voren dat de principes waarop een maatschappij zich vormt, bepalend zijn voor de manier waarop ouderen worden gezien en hoe er met hen omgegaan wordt. In Cambodja zijn ouderen een actief onderdeel van de *household strategy*. In Bolivia zijn ouderen een actief onderdeel van de gemeenschap en in westerse liberaal kapitalistische landen zijn ze een kostenpost op een balans die zich richt op dat deel van de bevolking die bijdraagt aan de kapitaalsvermeerdering van de maatschappij.

Het wachten is op de eerste reclame van Coca Cola met twee stralende 80 jarigen die heftig zoenend een flesje Cola proberen te drinken en de eerste Nirvana Band van twee 60 jarigen met dito drummer die hun "generatie gevoel" al rollend over de Bühne grungen, onder joelende begeleiding van een groep ouderen. Voor-

waarde is dan wel lang haar. En wanneer staat de Prince van 70 op, met de beste solo gitaar-act ooit? Of zijn ze er al?

De verandering in demografie is al opvallend. Opvallender is dat deze vooral gezien wordt vanuit een economisch perspectief: het kost geld. En dus worden wereldwijd opgebouwde zorgconcepten afgebroken en het liefst helemaal over boord gegooid.

Als we niet uitkijken zullen, net zoals het vluchtelingenprobleem opgelost lijkt, omdat de vluchtelingen nu creperen aan de grenzen van onze wel-

vaart, de zwakkeren onder de ouderen vanzelf verdwijnen. Nu al wordt de menselijkheid opgeofferd aan concepten zoals veiligheid en efficiency, kostenreductie en bureaucratische gelijkschakeling. Een typisch beeld van een liberale maatschappij: mensen die in hun wandelpauze over slapende zwervers stappen; ouderen die hun huis uitgezet worden met de wet in de hand, omdat de pensioenen niet met de inflatie gecorrigeerd worden, zoals in Brazilië.

Dat overheden liegen over die “kosten” door ze dominant te maken is één ding. De oplossing die ze ervoor bedenken: overdragen aan “de markt” en er dan van af zijn is te makkelijk en zal leiden tot een liberale samenleving zoals in Brazilië of terug naar Nederland 1880 zoals in Cambodja. Uitbesteden van collectieve voorzieningen staat gelijk aan in de steek laten van mensen die die voorzieningen nodig hebben.

We zijn op reis gegaan om het leven van ouderen wereldwijd te vangen in wetenschappelijk onderzoek, en te laten zien in verhalen, foto's en video. Het festival thematiseert twee bewegingen. **We kwamen tot de conclusie dat ouderen niet bestaan. En we vroegen ons af hoe een maatschappij ingericht zou worden waarin het verschil tussen jong en oud niet meer gemaakt wordt.** Is het verschil tussen jong en oud sowieso op te heffen? Wij doen dit festival dan ook met de ouderen en jongeren.

Er worden internationaal kunstenaars, filosofen, wetenschappers en vooral ervaringsdeskundigen uitgenodigd om te reflecteren over deze twee bijzondere vraagstukken en met beelden, verdiepingen en antwoorden te komen. Deze reflecties ontmoeten wetenschappelijke onderzoekingen en mensen die zich in zorg en ouderen hebben verdiept. **In oktober 2017 vindt er in Nederland een festival plaats waarin zoveel mogelijk licht wordt geworpen op deze vraagstukken en de sociale innovatie die daarvoor nodig is.** Mensen uit de hele samenleving, ouderen, verzorgenden, mensen die bezig zijn met ouder zijn en zorg, worden uitgenodigd om mee te doen, zich te laten inspireren, en worden geholpen om te komen tot een volgende stap in hun dagelijks leven en werk.

Dromen

Ik las laatst een verhaal over een Islamitisch vorst uit de middeleeuwen onder wie de kunst en de wetenschap bloeiden. Dat is toch een andere kwalificatie dan dat het huishoudboekje op orde is. In Nederland zijn de podiumkunsten dan ook vrijwel verdwenen. Alleen als ze aan het kapitalistisch ideaal voldoen dat ze voldoende geld opleveren, mogen ze er zijn. Naar verluid zijn er nog maar 200 betaalde toneelspelers in Nederland. De rest doet het uit liefdewerk oud papier en passie. Het Festival is dan ook een uitnodiging om weer te dromen.

Hoe zou jouw maatschappij eruitzien als ouderen weer van waarde zijn en bijdragen? Als dat verschil niet meer gemaakt wordt en sociale uitsluiting op basis van leeftijd als achterhaald wordt beschouwd?

Wetenschappelijk onderzoek

We hebben in Brazilië, Bolivia, Bangladesh, Nederland en Cambodja tientallen ouderen geïnterviewd en geportretteerd. Shanghai en New York volgen nog. Al die interviews zullen als het af is gebundeld worden en met de portretten worden uitgegeven onder de titel: **Elderly of the World**. Overal is het anders... De foto's worden op A0 formaat geëxposeerd.

*Groot-Groot-Grootmoeder van Martijn
waarschijnlijk Gozina Dijkstra geb vóór
1850. Foto rond 1910.*

Documentaire

We hebben een documentaire gemaakt over hoe het is om oud te zijn in Cambodja. Een schijn-democratie met een elite die het land schaamteloos leegroeft. Cambodja, met inmiddels 6% van de bevolking die ouder is dan 55 jaar. De gemiddelde sterfleeftijd is al gestegen naar 75.

Hoe is het om oud te zijn in een samenleving waarin er geen centraal georganiseerde zorg is en je als oudere alleen terug kan vallen op jezelf, je familie en de religieuze instituten?

Hoe komt het dat In Nederland de sterfleeftijd met 8 jaar verschilt van die in Cambodja terwijl er in Cambodja door de overheid geen cent wordt besteed aan pensioen, voorzieningen en ouderenzorg en nauwelijks aan ziekenzorg, terwijl er in Nederland aan die 4 kostenposten tientallen miljarden worden besteed? Is er geen balans te vinden?

We gaan dieper in op de vorm van samenleven en zorgen die ouderen daar gevonden hebben: OPA, of Old People Associations en sterke sociale verbanden tussen de familieleden, *household strategy* wordt het genoemd. De documentaire gaat in première op het Festival.

Wetenschappelijk Onderzoek naar marktwerking

Daarnaast zijn we in Nederland met een groep betrokkenen uit de zorg, bestuurders, mantelzorgers, verzorgenden, wijkverpleegkundigen en andere professionals op zoek naar wat die “vermarkting” van een toch al twijfelachtig zorgconcept en systeem voor invloed heeft op hun dagelijks handelen, denken en voelen. Zijn ze nog in contact met de mensen met wie ze werken of die voor hen werken, of neemt het systeem de overhand? Is onze manier van zorg verlenen wel geschikt?

Dit onderzoek is een herhaling van een wetenschappelijk onderzoek aan de Uni-

versiteit van Utrecht dat we in 2004 deden naar de golf van verzelfstandiging die onder Lubbers II van start ging. Het resulterende boek: *De elementen van het spel, over verzelfstandiging*, was een oproep om er mee te stoppen en andere arrangementen te vinden om de bestaande en gesignaleerde problemen op te lossen en niet volstrekt blind één uit Amerika overgewaaid oplossing toe te passen.

Margarida from Sao Paulo, had a love at her beach-house until she died on her return from the beach to her apartment in Sao Paulo, next to us.

We nodigen zoveel mogelijk mensen uit om zich aan het festival te verbinden. Draag bij, en maak het een beweging die bewust maakt en veranderingen mogelijk maakt.

Wie zijn wij

We zijn een internationaal collectief van Kunstenaars, Filosofen, Academics en anderen die blijven bijdragen aan een wereld die duurzaam is. We strekken ons uit van Cambodja tot Brazilië en van Bangladesh tot Nederland.

Behalve het kernteam hebben we een snelgroeiend netwerk van kunstenaars en

makers die mee doen om iets bij te dragen aan onze wereld, om deze mooier te maken en tegen het geweld van de blinde winstmachines die zo geadoreerd worden op financiële beurzen en onder de elite van deze aarde die er alles aan doet om de eigen verworvenheden te verdedigen, koste wat kost.

Three of our friends in Dhaka have recently been killed by extremist violence in Dhaka: Xulhaz Namman, gay activist and human rights lawyer, Albinta, granddaughter of Nilu Murshed and blogger Niloy Neel, all chopped into pieces.

Xulhaz Namman at the Dhaka Social Art Festival. We will remember him for ever. He edited the first Bangladesh Gay Magazine.

Korte voorgeschiedenis van de Faketory

The Faketory staat voor Social Art, de gedachte dat kunst pas kunst is als het bijdraagt aan de wereld, The Faketory begon als de Oplichterij (ergens licht op werpen).

De Oplichterij is in 1999 gestart in de Witte de Withstraat in Rotterdam. De oprichters, Martijn van Oorschot (a.k.a. Martijn Crowe) en Michiel Hogerhuis kochten in de Witte de Withstraat twee panden aan, naast Witte de With en tegenover OPA. In een voormalige schoenenwinkel openden ze een kunstruimte in de ruimste zin van het woord.

Beide oplichters waren werkzaam als verander-adviseur en interim bestuurders, zijn gepromoveerde Antropoloog en Managementwetenschapper, werkzaam aan universiteiten en publicisten. Ze publiceerden gezamenlijk 10 (wetenschappelijke) boeken.

Ze verweten de maatschappij dat deze keer op keer de behoefte heeft om de sociale werkelijkheid vast te zetten (reïficeren) en het volstrekt illusoire karakter van de sociale wereld als werkelijk en gegeven te beschouwen. Met als gevolg dat systemen belangrijker worden dan de mensen die ze bedenken. En naar willekeur door de macht ingezet kunnen worden. Op straffe van sociale uitsluiting en ten koste van veel geweld tegen anderen, terwijl de gelovigen vastlopen en lijden aan hun eigen oplossing. Ze stellen voor om elke dag met een blanco blad te beginnen, zoals een kunstenaar met een wit doek begint.

Enige hoogtepunten in het bestaan van de Oplichterij in Rotterdam zijn:

- De boekhandel in uitgaven van kleine uitgevers,
- Het sociaal wetenschappelijk project en boek, Zoektocht naar schoonheid over de smakeloosheid van Nederland,
- Oprichting van de Faculteit der letteren aan de Erasmus,
- Een druk bezocht optreden van de toen al overleden componist John Cage
- Straatfestivals in de Witte de With straat,
- De vele exposities van Rotterdamse kunstenaars,
- De oorverdovende optredens van Jazz bands zoals Truth of the Magnet,
- Des zondagmorgens: "Klassiek met wentelteefjes", die door Divina on- overtroffen werden bereid onder begeleiding van een liefelijk conservatorium strijkje,
- De Surrealistische weken i.s.m. Boijmans en van Beuningen,
- Het bezoek aan de Twin Towers een dag voordat deze werd getroffen door twee loslopende vliegtuigen,
- De subsidie van 100 gulden van de OBR, waarbij al onze uitingen het OBR logo moest bevatten.

Wat doen we nu?

In 2005 werden de panden weer verkocht en nam Michiel op zoek naar financiële zekerheid een baan bij het ministerie van OC&W en vertrok Martijn naar Brazilië. Martijn zette de Oplichterij met Sabya voort als de Faketory.

De Oplichterij werd daarmee een internationaal initiatief en werd omgedoopt tot The Faketory. Er werd een penthouse in het oude centrum en roze buurt van Sao Paulo aangekocht en de activiteiten werden onverminderd doorgezet. Met de *artist presentations* waar 300 mensen op afkwamen. Publicaties van boeken, wetenschappelijk onderzoek, doceren aan universiteiten, exposities, websites, foto's, video en schilderkunst werden ingezet om licht te schijnen op de sociale thema's.

Two spearpoints kwamen centraal te staan:

1. Kunst & Uitgeverij

Ten eerste de productie van boeken, documentaires en kunst. Uitgangspunt werd dat kunst alleen zinvol is als deze bijdraagt aan een betere wereld. Keer op keer pleegt de burgerlijke wereld een invasie op kunst door deze ten toon te stellen en verkoopbaar te maken, waarmee het karakter van wat kunst zou kunnen zijn volledig gecorrumpeerd wordt. De Saatchi "kunst". Koop nu! Dan verdient u eraan!

www.thefaketory.org

2. Wetenschappelijk onderzoek

Ten tweede het internationaal wetenschappelijk onderzoek naar fenomenen van sociale uitsluiting. Tot op heden is in Bangladesh, Bolivia, Nederland, Mexico, Cambodja en Brazilië onderzoek gedaan, China en Noord Amerika volgen nog. Van alle onderzoeken worden websites bijgehouden door het team, en worden publicaties verzorgd. Uiteindelijk zullen de 4 onderzoeken in boekvorm uitgeven worden, met steeds de bijzondere combinatie van kunst en wetenschappen.

a. Elderly

Hoe is het om oud te zijn en hoe gaan de oudere en de maatschappij daar om heen daar mee om?

www.elderly-oftheworld.com

b. Homeless

Het complexe fenomeen van mensen die zwerven en op straat leven.

www.homeless-oftheworld.com

c. Gender

Het dubbel uit de kast komen van een groep mannen die zich als vrouw verkleeden en de complexe sociale verwevenheid van dit fenomeen.

www.dragqueens-oftheworld.com

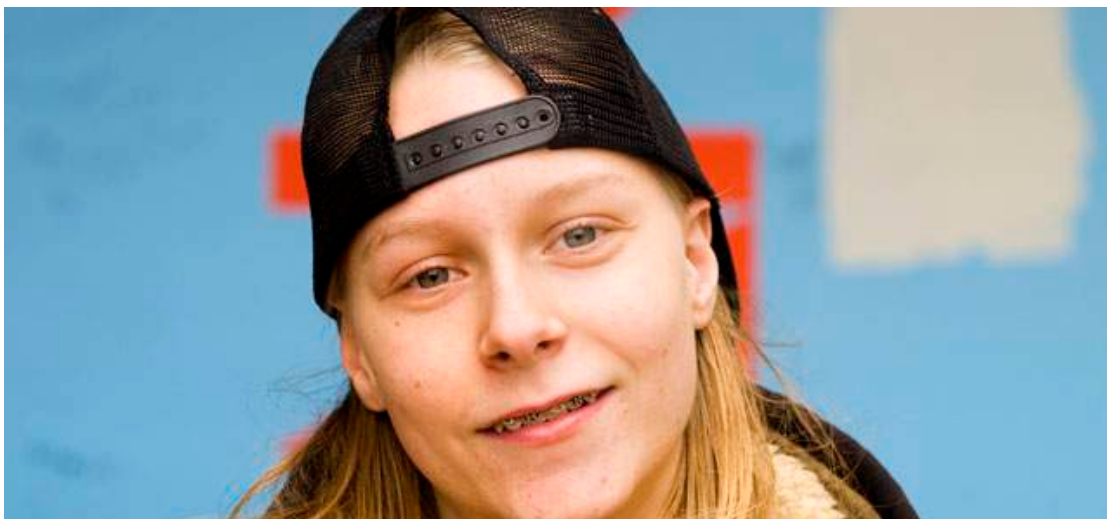
d. Kinderen

Hoe kinderen al op hun 14de slachtoffer worden van hun eigen overbodigheid. We hebben een project gedaan waarbij 100 kinderen in achterstandswijken een jaar lang “les” hebben gehad in het leren dromen. Dit resulteerde in 100 gemotiveerde kinderen en een boek Dromen Doen, waarin de kinderen in hun droombaan zijn geportretteerd.

www.doingdreams.org

en de documentaire Utsho over kinderen van prostituees in Dhaka Bangladesh:

<https://vimeo.com/134604662>

3. Festivals

Ten derde het organiseren van internationale festivals in *all the main cities of the world* inmiddels zo'n 7, waaronder:

In Amsterdam: Gespuis in de Spuistraat, waarin de hele Spuistraat werd omgetoerd tot een gallery.

www.gespuisindespuistraat.nl

In Dhaka en Den Haag, het Dhaka Social Art Festival, waarin de armoede gethematiseerd wordt die onze westerse hebzucht veroorzaakt. In samenwerking met de ambassade van Bangladesh zal dit een terugkerend festival zijn.

www.Bangladesh-Theproject.com

majsbljdsvKAC'lknds/'bka.f
Social Art Festival

Dhaka Art Centre
Grand opening
22-08-2014 16:00
Until 24-08-2014 24:00

Dhaka Art Centre, House 60, Road 7/A, Dhanmondi R/A, Dhaka

De zwart wit fotostrips zijn pinholes van de villawijk in Kep, de voormalige Franse Riviera In het huidige Cambodja. In de hoogtijdagen was dit de plek waar alle rijke Fransen hun strandvilla hadden. Ondanks al hun goede zorgen van de Fransen werden ze in 1953 hals over kop gedwongen om Cambodja te verlaten, de villa's bleven verlaten achter en zijn de afgelopen 65 jaar volledig vervallen tot ruïnes. Helaas heeft de opkomende middenklasse in Cambodja het oog laten vallen op deze ruïnes, hetgeen tot gevolg heeft dat alle terreinen een voor een gestript worden en als kale ommuurde plekken liggen te wachten op een volgende rijke stinkerd.

(All art, text photo's, posters, concepts courtesy of The Faketory and Martijn van Oorschot, none of this may be published, used, copied or distributed, without the consent of the Faketory, sent an email to martijn@thefaketory.org)

We nodigen zoveel mogelijk mensen uit om zich aan het initiatief te verbinden. Draag bij, en maak het een beweging die bewust maakt en veranderingen mogelijk maakt. Participeer in sociale innovatie tegen een elite die meer bezig is met het bestendigen van de eigen verworvenheden.

En als er iets is dat wij voor u kunnen doen, horen we het graag.

Mail: Alexis@thefaketory.org

[Tel +31619957686](tel:+31619957686)

www.thefaketory.org